

Bild: Scanbox

Beautiful Beings

Beautiful Beings är ett isländskt coming-of-age-drama om fyra tonårskillar och deras gränsöverskridande tillvaro i ett utsatt område i Reykjavik. I en vardag kantad av våldsamma konfrontationer, alkohol och droger balanserar de vilset mellan aggressivitetens kickar och vänskapens utmaningar. I takt med att våldet eskalerar får en av pojkarna drömlika visioner, som får honom att reflektera över andra möjliga val i livet.

Beautiful Beings är en berättelse om att söka sin identitet och sina värderingar utan vare sig vägledning eller goda förebilder.

Om filmhandledningen

Film är ett spännande och mångfacetterat pedagogiskt verktyg. Våra filmhandledningar är gjorda för att ledsaga dig som lärare i att använda filmmediets många möjligheter i undervisningen. Eftersom du bäst känner dina elever bör åldersrekommendationen, som här sträcker sig från årskurs 8 till gymnasiet, enbart ses som en fingervisning. Handledningen kan användas som en förberedelse och ett stöd samt för att öppna upp för frågeställningar och diskussioner. Det är ingen manual som måste följas i föreslagen ordning. Välj istället utifrån dina elevers behov och den tid ni kan avsätta om ni vill diskutera utifrån tema, i samband med något särskilt skolämne eller djupstudera aspekter som exempelvis filmens form. Den här filmhandledningen innehåller också klipp som stöd för minnet och underlag för diskussionsfrågorna.

Filmens handling

Island, sent 1990-tal. Fjortonårige Balli mobbas i skolan och har ingen att vända sig till. Efter att ha blivit misshandlad på väg hem från skolan framträder han i ett tv-inslag om det upptrappade ungdomsvåldet. Inslaget uppmärksammas av jämnåriga Addi och hans stökiga kompisar Konni (även kallad Djuret) och Sigg. Inledningsvis blir Balli deras mobboffer, men sakta men säkert tar gänget honom under sina vingar – kanske mest för att hans ruckel till hem, i moderns frånvaro, fungerar bra som uppehållsrum för allehanda busstreck.

Med trasiga hemförhållanden i bagaget och få närvarande vuxna söker pojkarna såväl kickar som gemenskap. Deras vardag fylls av öl och cigaretter, experiment med droger, porrfilm och riskfyllda stryplekar, men också valpiga skratt, ömhet, tillgivenhet och fysisk närhet. Ibland brakar de samman med något av områdets övriga ungdomsgäng i otyglade slagsmål, anförda av Konni men påhejade av övriga.

Balli blir alltmer en del av gänget och då det är dags för en kväll med tjejerna får han hänga med, efter att först ha blivit omsorgsfullt badad av sina vänner. Balli får smaka på sin första kyss den kvällen, medan Konni, efter en provokation riktad mot tjejerna, kraschar en fest och inleder slagsmål. Addi försöker hindra honom, men det vill sig inte bättre än att Konni, på väg därifrån, dessutom sparkar ner en granne som lägger sig i tumultet. Händelsen leder till spänningar i kompisgänget.

Addi, med sin new age-mamma och bakgrund i andlig förskola, himlar länge med ögonen åt mammas klärovoajanta funderingar, men så småningom börjar han få egna visioner och drömmar. I takt med att han öppnar dörren till sin egen andlighet ifrågasätter han alltmer sitt tidigare sätt att leva. Starten på detta uppvaknande sammanfaller med att killarna blir höga på svampar som Ballis syster Hófi har kommit hem med. Efter rusets underbara topp, då till synes lyckliga pojkar dansar leende i den isländska soluppgången, vaknar Addi kallsvettig i sängen med fruktansvärda mardrömmar. Snart eskalerar också våldet och festandet runtomkring honom. Konni hotas av ett äldre gäng och Addi känner

Bild: Scanbox

Bild: Scanbox

sig alltmer som gisslan i en situation han inte vill befinna sig i. Medan de andra killarna tycks ha svårt att dra i bromsen och i stället tar till än tyngre artilleri i form av vapen och droger backar han mer och mer undan.

Addi slits mellan viljan att dra sig ur och lojaliteten med sina vänner. På en vild fest i Ballis hus håller han sig nykter och upptäcker hur en äldre kille, Simon, förgriper sig på Konni, som själv har tuppatt av. Addi hämtar Ballis pappas gevär och hotar Simon, som flyr. Konni hulkar i Addis armar, men vill morgonen efter ändå snacka bort händelsen.

Då Balli städar efter festen kommer styvpappan Svenni hem efter en fängelsevistelse. Varken Balli, systemen eller mamman tycks glädjas åt hemkomsten. Även Addi och hans lillasyster får besök av sin alkoholiserade pappa. Han påstår att han har slutat dricka, men när det är dags för avsked vid busshållplatsen öppnar han en öl och tar farväl, trots att Addi ber honom vänta och ta nästa buss.

När Svenni ställer till med fest i huset är grabbgänget inte längre välkomna. Efter en mardrömsvision misstänker Addi att Svenni behandlar sin familj illa. När Addi frågar Balli om saken erkänner han gråtande att det stämmer. Tillsammans bestämmer sig Addi, Konni och Siggie sig för att oskadliggöra Svenni. De tar reda på när han är ensam hemma, maskerar sig och går in med baseballträn då han sover. Den storvuxne Svenni vaknar och är på väg att övermanna pojkarna. Då Svenni tar strypgrepp på Konni slår Addi honom med ett baseballträ i bakhuvudet så att han tuppatt av.

Pojkarna hämtas till förhör av polisen. Addi tiger, och Balli tar på sig skulden trots att han är oskyldig. Gänget splittras. Addi bejakar helt och fullt sina andliga sidor.

Konni och Siggie försvinner åt sina håll. I slutscenen söker Addi upp Balli som har flyttats bort från hemmet. De talar om det som har hänt och skojar om framtiden. Balli tackar Addi för att de är vänner. De möts i en vänskaplig kram.

Filmen och läroplanen

Beautiful Beings utspelar sig i Reykjavik, men filmens teman är universella och tonåringar oavsett bakgrund kan relatera till hur det känns att brottas med livet i det slitsamma gränslandet mellan barn och vuxenhet. Filmen knyter framför allt an till ämnet Samhällskunskap, vars syfte är att ge elever förutsättningar att se samhällsfrågor ur olika perspektiv samt utveckla förståelse för sina egna och andra människors levnadsvillkor. Att se filmen tillsammans kan vara en god utgångspunkt för att diskutera identitet, människors ekonomiska resurser och hur socioekonomisk bakgrund, kön, ålder och etnicitet påverkar människors möjligheter i samhället.

Filmens undersköna naturscener i kontrast till den hårda verklighet pojkarna lever i ger även möjlighet att i ämnet Geografi tala om Islands säregna förhållanden som glesbefolkad önation, om dess vidunderligt vackra naturresurser och samtidigt isolerade läge i norra Atlanten.

Inom ämnet Religionskunskap kan den tro på övernaturliga fenomen som presenteras i filmen leda till en diskussion kring livsåskådningar och meningen med livet.

Filmens form och innehåll

Formspråk med kontraster

Såväl filmens foto som musik bygger på kontraster mellan det vackra och sköna samt det råa och brutala. Flera av

Klipp 1
Källa: Scanbox

scenerna utspelar sig vid havet och det släpiga solljuset lägger ett poetiskt skimmer över de natursköna miljöerna (klipp1). Kontrasten mot de brutala slagsmålsscenerna i urban förortsmiljö kunde inte vara större. Titta på filmens trailer ([klipp 1](#)) och lägg märke till hur den lyfter kontrasterna. Även musiken växlar mellan olika stilar i slagsmålsscenerna och drömscenerna medan scenerna då pojkarna träffas utomhus oftast beledsagas av enbart ljud från havet, vinden, fåglarna eller regnet.

Denna växelverkan mellan olika uttryck speglar på ett effektfyllt sätt pojkarnas ambivalens mellan mjukt och hårt. Våldet pojkarna ger sig in i är en stark kontrast till vänskapens skönhet, stödet de ger varandra och den ömsesidiga lyhördheten. Naturen tycks vara en plats där de kan släppa taget och vara sig själva.

Be gärna redan före filmvisningen eleverna att vara uppmärksamma på scener som är mjuka alternativt hårda. Är

filmen övervägande ljus eller mörk? Finns det hopp?

- Hur märks tonåringarnas rastlöshet och vilshenhet i filmen? Hur skildras det i tempo och bildval?
- Diskutera musiken och hur den bidrar till stämningen i filmen. Varför har man i regel valt att inte ljudlägga utomhusscenerna annat än med naturljud?

Förföljd av plågoandar

Balli kommer från svåra hemförhållanden och har heller ingen självklar bundsförvant i skolan. Ingen står upp för honom, vilket gör honom till ett tacksamt byte för de äldre killarna i skolan. Efter att ha blivit misshandlad vädjar han i tv om att få bli lämnad i fred. Efteråt ser vi honom skära sig i handleden. Han blir avbruten av Addi och Siggie som söker upp honom.

- Hur skildras det första mötet mellan Balli och övriga killar? Vilka är rent fysiskt/bildmässigt i överläge? Är det troligt att Balli hade gått vidare med sitt självmordsförsök om Addi och Siggie inte hade kommit? Hur fortskrider mötet pojkarna emellan? Varför gör Balli som de säger?

När Addi, Konni och Siggie bestämmer sig för att driva med Balli går han med på allt de ber honom. Han utstår en del förnedring i sin vilja att höra till. När övriga gänget klättrar upp i en silo skakar han av rädsla när han själv ska ta sig upp för den smala stegen. Filmens bildspråk illustrerar här återigen över- och underläge rent bokstaveligen. Först när Konni loskar på honom vänder Balli ner igen.

Titta på [klipp 2](#).

- Varför utsätter sig Balli för saker han egentligen inte vill? Vad är det som driver Balli att vilja vara med i

Klipp 2
Källa: Scanbox

Klipp 3
Källa: Scanbox

gänget? Vad händer inuti en människa som måste bevisa något och överskrida sina egna gränser för att få höra till?

Så småningom släpper Balli in killarna i sitt hus och blir sakta men säkert upptagen i gänget.

Titta på [klipp 3](#).

- Hur utvecklas vänskapen killarna emellan? Vad får Balli för roll i gruppen? Verkar han trygg? Vågar han säga vad han tycker?
- Varför tror ni att de andra killarna bestämmer sig för att bli vän med Balli?

Vad tillför han gänget? Får han vara med på samma villkor som de andra? Vad händer med maktbalansen i gruppen när han blir en av dem?

- Balli protesterar då killarna bär honom till badet. Vad är det som gör att scenen ändå känns kärleksfull? Var går gränsen mellan övergrepp och (öm) övertalning?

Mobbing är ett vanligt förekommande problem i många skolor, och även om det är en klen tröst för den som blir mobbad är det ofta så att den som mobbar heller inte mår bra. Det bästa för alla är alltså om mobbingen kan få ett stopp. Om det finns trygga vuxna att berätta för kan det vara ett sätt att vända en ohållbar situation.

På Bris hemsida går det att läsa mer om grupper, grupptryck och mobbing.

Våld som identitet

Filmens regissör Guðmundur Arnar Guðmundsson, som tidigare har regisserat uppväxtskildringen *Heartstone*, har i intervjuer berättat att storyn i *Beautiful Beings* är baserad på hans egen turbulenta tonårstid. Under 1990-talet, då han växte upp, hade det isländska samhället omfattande problem med ungdomsvåld och missbruk. Guðmundsson själv ingick i en grupp pojkar som använde våld som en del av sin kommunikation, ”mest på skoj, för att komma varandra nära” enligt honom själv. Han beskriver tonårstillvaron som ett slags dubbelliv, då föräldrar och andra vuxna inte hade någon aning om vad som pågick i barnens liv. Liksom Addi vaknade Guðmundsson emellanåt upp ur mardrömmar med känslan att han måste göra en förändring i sitt liv.

Det var också den intuitionen som ledde honom ut ur våldsspiralen.

- Vad är det som gör våldet så lockande för pojkarna? Hur märks det i filmens tempo och bildspråk när adrenalinet börjar pumpa i deras kroppar?

Gruppen som trygghet

Att känna tillhörighet är en av de viktigaste komponenterna för att känna sig trygg, kanske i synnerhet under ungdomsåren. Pojkarna i *Beautiful Beings* lever nära varandra i en tät konstellation, och försöker på så sätt hitta fram genom alla de motstridiga känslor av aggression, ömhet, dålig självkänsla, nyfikenhet och åtrå som cirkulerar inom dem.

Det är helt naturligt att vilja passa in och vi människor söker oss till grupper där vi kan spegla oss och få förståelse för våra tankar och beteenden. Många människor har möjlighet att välja en grupp som stämmer överens med de egna värderingarna. Men vad händer med den som inte har

Klipp 4
Källa: Scanbox

den möjligheten? Vad händer om den grupp vi vill tillhöra agerar på ett sätt som går tvärs emot våra värderingar? Grupptrycket kan då göra att vi börjar agera på ett sätt vi egentligen inte vill, som till exempel att dricka alkohol, använda droger, slåss eller förstöra saker.

- Hur ser dynamiken ut i gruppen i filmen? Finns det någon självklar ledare? Vilka värderingar och normer tycks gruppen leva efter?

Titta på [klipp 4](#).

- Addi gillar sina vänner, men plötsligt känner han att han inte längre vill leva som de gör. Vad har han för möjlighet att påverka dem till förändring? Kan han fortsätta vara vän med dem om han vill leva annorlunda? Vad tål deras vänskap?

Den som tränar på att stå upp för sina värderingar och våga säga nej kan hjälpa till att skapa en trygg grupp, som alla kan trivas i. Men det kan vara svårt för den som befinner sig lågt ner i hierarkin.

- Vad händer när Addi börjar göra motstånd mot gruppens tidigare mönster? Vad skulle ha hänt om Balli hade gjort samma sak?
- Konni kallas Djuret och har status i sin roll som slagskämpe. Vad händer med hans roll då hans kompis Addi säger ifrån?

Det är inte bara våld i pojkarnas liv. I flera av filmens scener är den fysiska ömheten mellan dem påtaglig, bland annat då Balli badas av sina vänner inför träffen med tjejgänget. Ofta är den fysiska kontakten dem emellan ett mellanting mellan kramar och brottning. Tillitsövningen på silons tak är en sådan, strypleken som går över styr är en annan.

- Diskutera pojkarnas balansgång mellan hårdhet och mjukhet. Ge exempel på fler scener när killarna visar ömhet mot varandra. Hur uppfattar eleverna scenerna när killarna kramas? Är de modiga?
- Killarna har en humoristisk jargong och älskar att reta varandra. Försök erinra er scener då humorn håller sig på rätt sida gränsen och när den går för långt. Kan det också vara roligt med killarnas mer farliga lekar?
- Vågar tonåringarna vara sig själva och säga vad de tycker? Hur skildras scenerna då killarna talar öppet med varandra om vad de känner? Var befinner de sig oftast då de har sina mer känslosamma samtal?

Vuxenvärlden, de frånvarande papporna

Det tycks vara förhållandevis få vuxna i pojkarnas värld. Addi lever med sin mamma och lillasyster efter att föräldrarna skilt sig. Efter skilsmässan började pappan dricka. Ballis styvpappa sitter i fängelse och hans mamma och storasyster är borta på okänd plats och obestämd tid. Hans riktiga pappa är död, drunknad under en LSD-tripp.

▶ KLIPP 5

Klipp 5
Källa: Scanbox

Konni går helst inte hem förrän efter att fadern har somnat. Inte heller Siggi har någon trygg vuxen. Mamman är konstig och pappan jäklas med honom.

Vi möter heller inga trygga lärargestalter eller andra vuxna förebilder i tonåringarnas liv. En kvinna från socialen dyker upp i Ballis trädgård vid ett tillfälle, men varken Balli eller hans mamma släpper in henne.

- Förtroendet för vuxenvärlden är lågt. Vad kan det bero på? Vad skulle de vuxna kunna göra för att få tonåringarna att känna sig trygga och må bättre? Finns det någon vuxen i filmen som verkar mer pålitlig och juste? I så fall varför?
- Beskriv relationen mellan Addi och hans mamma? Ser hon honom för vem han är? Hon vet att han är ute på nätterna, men varför anar hon inte vad han gör? Vill hon inte se?

Våld föder våld. Flera av pojkarna i filmen kommer från våldsamma förhållanden och är således produkten av sin miljö. De har blivit svikna av sina fäder och har upplevt alkoholism och våld på nära håll, vilket har gjort dem både desorienterade och arga. De har hamnat i en ond cirkel som, om den inte bryts, kan komma att leda dem in i samma ohälsosamma och alienerade beteendemönster som sina, mer eller mindre frånvarande, fadersgestalter.

- Finns det scener i filmen då pojkarna på olika sätt ger uttryck för att de saknar sina pappor? Vad kan ilskan och föraktet gentemot deras pappor bidra till? Kan pojkarna rentav börja förakta sig själva?

Titta på [klipp 5](#).

När Svenni kommer ut från fängelset ställs kompisarnas sammanhållning, lojalitet och vänskap på svåra prov.

Svenni är filmens symbol för det ultimata våldet, så brutalt att Balli till och med har mist ett öga efter att styvfadern har råkat skjuta honom.

- Är det rätt av pojkarna att ge sig på Svenni? Vad hade de kunnat göra för att skipa rättvisa på annat sätt?

Demoner och beskyddare

Filmens isländska titel *Berdreymi* betyder klardrömmar/sanndrömmar. Genom drömmar och visioner får filmen en dimension bortom den vardagliga. Addis familj har en stark tro på övernaturliga och utomjordiska krafter. Hans mamma analyserar sina drömmar och dyker upp även i barnens drömmar för att skydda dem. För Addis lillasyster är det självklart att mamma på så vis skyddar henne från att gå till otäcka ställen där det finns demoner.

Filmen börjar med Addis röst som berättar till drömska bilder:

”Jag drömde att mina vänner och jag skulle spöa en kille som hade gjort något.
Jag var förbannad och tyckte att han förtjänade det.
Men jag kände hans rädsla och ville dra mig ur.
Jag såg på mina vänner att de tänkte ge sig på mig.
De behövde få ur sig sin ilska.
Jag följde med, men en stor örn kom och plockade upp mig.
Han flög med mig över stan ut till öppna havet och släppte mig.
Jag försökte simma, men i stället sjönk jag...
och jag började drunkna.
Sen lyfte någon upp mig ur havet.
Och jag såg en jättekvinna gjord av oändliga färger.
Hon höll mig i sina händer, log och ville visa mig all världens färger.”

Bild: Scanbox

Regissören Guðmundur Arnar Guðmundsson har i intervjuer berättat att det, i den isländska kulturen, är integrerat att tolka och tro på drömmar och att de flesta islänningar, även om de inte talar så högt om det, låter drömmarna ha inflytande över sina liv på ett eller annat sätt.

Addi är först mer än lovligt skeptisk till mammans new-age-fasoner, men så småningom gör hans upplevelser och drömmar att han öppnar sig för det oförklarliga.

- Hur skiljer sig filmens bildspråk och musik i drömmarna jämfört med övriga scener? Är det någon särskild händelse som får Addi att bli mer mottaglig för mammans livssyn? Beskriv förändringen som sker i honom och hans relation med vännerna. På vilket sätt låter han sig styras av det som händer honom i drömmarna?
- Kan hans nyfunna intuition leda honom och hans vänner bort från de våldsamma konfrontationer de är inblandade i?

Finns det hopp?

Filmen slutar med att Addi söker upp Balli, som tycks befinna sig på ett ungdomshem eller liknande. Det sägs aldrig rakt ut var han är, men vi förstår att han har flyttat bort från mamman. Han är snyggt klädd och verkar vara i god form, men säger att han längtar hem.

- Vad berättar filmens slutscener? Är de ljusa eller mörka? Finns det något hopp för pojkarna? Hur har händelserna påverkat deras vänskap?

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Se

Stand by me, regi Rob Reiner, 1986
Läs filmens [handledning](#)

My own private Idaho, regi Gus van Sant, 1991

Trainspotting, regi Danny Boyle, 1996
läs filmens [handledning](#)

Gummo, regi Harmony Korine, 1997

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Island, 2022

Originaltitel: Berdreymi

Regi och manus: Guðmundur Arnar Guðmundsson

Foto: Sturla Brandth Grøvlen

Klippning: Andri Steinn Guðjónsson, Anders Skov

Musik: Kristian Eidnes Andersen

Medverkande: Birgir Dagur Bjarkason, Áskell Einar

Pálmason, Viktor Benony Benediktsson, Snorri Rafn

Frimannsson, Anita Breim

Producenter: Anton Máni Svansson

Produktionsbolag: Join Motion Pictures

Åldersgräns: Tillåten från 15 år

Svensk premiär: 22 november 2022

Distributör: Scanbox

Filmen kan också finnas i utbudet hos din medie-central.

REDAKTION

Text: Anna Hedelius

Redaktör: Anna Håkansson

Svenska Filminstitutet, mars 2023

KONTAKT

filmiskolan@filminstitutet.se

filminstitutet.se/filmpedagogik

Observera

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.

filminstitutet.se/skolbio